



# Dreptul



ISSN 1857-3185

**VINERI**

**1 noiembrie**

**2013**

**Anul XII**

**nr. 41 (492)**

**8 pagini – 4,10 lei**

**Săptămînal juridic**

E-mail: dreptul\_pravo@yahoo.com

## FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova  
Universitatea de Studii Politice și  
Economice Europene „Constantin Stere” din Moldova  
Uniunea Juriștilor din Moldova

## Redactor-șef:

**Gheorghe AVORNIC**

Reporteri: *Irina BUREA, Lilia DUMINICA*

Jurist: *Vitalie MODRÎNGĂ*

Redactor-stilizator: *Corina BERZOI*

Asistență computerizată: *Maria BONDARI*

Contabila: *Maria JOSANU*



**Procurorul General a  
participat la Forumul  
 Internațional al  
Procurorilor** pag. 3



**Persoanele cu dizabilități  
sînt cel mai des afectate de  
fenomenul discriminării** pag. 4



**Consultații publice privind  
modificarea și completarea  
unor acte legislative** pag. 5

## Declarație: Parlamentul și Guvernul de la Chișinău au făcut un lucru enorm în abordarea diferitelor probleme care se află pe agenda politică, precum lupta împotriva corupției și reforma judiciară

**M**inistrul Afacerilor Externe al Letoniei, Edgars Rinkevics, a apreciat reformele întreprinse de Republica Moldova și a reconfirmat susținerea din partea Letoniei pentru parcursul european al țării noastre.

În cadrul unei conferințe de presă susținută după întrevederea cu vicepremierul Natalia Gherman, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene din Republica Moldova, Edgars Rinkevics a declarat că Parlamentul și Guvernul de la Chișinău au făcut un lucru enorm în abordarea diferitelor probleme care se află pe agenda politică, precum lupta împotriva corupției și reforma judiciară. „Noi am reușit să vă oferim câteva programe de dezvoltare și sîntem pregătiți să continuăm cooperarea practică, asistînd partenerii noștri din Moldova în diferite domenii”, a specificat oficialul.

Natalia Gherman a declarat că, în cadrul întrevederii cu omologul său leton a fost examinată agenda europeană a Republicii Moldova înainte și de după Summitul Parteneriatului Estic, care va avea loc la sfîrșitul lunii noiembrie anul curent, la Vilnius.

„Obiectivele pînă la Summitul Parteneriatului Estic de la Vilnius și în perioada de după acest eveniment sînt împărtășite de Moldova și Letonia. Acestea vizează parafarea Acordului de Asociere între Republica Moldova și UE la Summitul de la Vilnius și semnarea acestuia cît se poate de



## ANUNȚ

Sîmbătă, 2 noiembrie 2013, în incinta Palatului de Cultură al Universității de Stat din Moldova (str. Tighina nr.2), se va desfășura Congresul IV al Uniunii Juriștilor din Republica Moldova (UJM). Înregistrarea participanților va avea loc începînd cu ora 9.00, iar evenimentul propriu-zis va începe la ora 10.00.

Sînt invitați toți membrii UJM.

### Ordinea de zi:

1. Prezentarea raportului președintelui UJM, Gheorghe Avornic, privind activitatea asociației în perioada 2009-2013;
2. Alegerea conducerii UJM;
3. Diverse.

repede în 2014, pe parcursul mandatului actualei Comisii Europene. Am discutat și despre progresele înregistrate de Republica Moldova în implementarea condiționalităților Planului de Acțiuni în domeniul liberalizării regimului de vize. Aici am constatat progrese”, a spus viceprim-ministrul Republicii Moldova.

Precizăm că, Edgars Rinkevics a întreprins o vizită de lucru în țara noastră, în perioada 29-30 octombrie, la invitația vicepremierului Natalia Gherman, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

## În anii viitori, moldovenii vor avea acces mult mai ușor în zona europeană, susține președinta Lituaniei

„Foaia de drum este foarte clară pentru Moldova – în anii viitori, moldovenii vor avea un acces mult mai ușor în zona europeană”. Declarația aparține președintei Lituaniei, Dalia Grybauskaitė, și a fost făcută în cadrul unui interviu radiofonic.

În același context, oficialul a menționat că Uniunea Europeană se așteaptă ca țara noastră, aflîndu-se în faza a doua a procesului de liberalizare a regimului de vize, să fie capabilă să finalizeze pașii următori ai procesului.

„Toate porțile sînt deschise și ne așteptăm să avem un raport la sfîrșitul acestui an asupra progreselor făcute”, a precizat președinta Lituaniei.

Pe 28-29 noiembrie, la Vilnius, va avea loc întîlnirea liderilor Uniunii Europene cu omologii lor din

cele 6 țări care fac parte din programul Parteneriatului Estic, inaugurat de Cehia, cînd se afla la președinția Uniunii Europene, la inițiativa Poloniei și Suediei. În acest program sînt incluse șase foste republici sovietice: Moldova, Ucraina, Belarus, Armenia, Azerbaidjan și Georgia. Summitul de la Vilnius se va desfășura sub președinția prin rotație a Lituaniei.

„Am pregătit inițierea acordurilor de liber schimb și de asociere cu Moldova și Georgia și probabil că sîntem foarte aproape de semnarea acestor acorduri cu Ucraina”, a anunțat șefa statului lituanian.

În cadrul reuniunii de la Vilnius, Republica Moldova urmează să parafazeze Acordul de Asociere cu UE.



**Începe ziua cu DREPTUL!**



## ◆ Flash

## Pentru compensații se cere prezentarea unui nou certificat

Noi reguli pentru obținerea compensațiilor la căldură. În acest an, se mai cere și un certificat privind veniturile persoanei, pe care îl eliberează Inspectoratul Fiscal de Stat. Există și vești bune – mai mulți locuitori ai orașului vor avea dreptul la compensații.

Anterior, pentru a beneficia de compensații, era suficient ca solicitantul să depună o cerere la Primărie cu o declarație pe propria răspundere că nici unul din membrii familiei lui nu are un salariu mai mare de 1450 de lei. Decizia din 10 octombrie, a Consiliului Municipal, a modificat procedura. Totodată, se vor oferi mai multe compensații, căci vor beneficia de ajutor la achitarea facturilor pentru căldură persoanele cu venituri mai mici de 1700 lei și nu de 1450 cât a fost pînă acum.

Ion Mărgineanu, șeful Întreprinderii Municipale „Info-com”: „Persoanele care au un venit mai mic de 1700 lei o să beneficieze de compensații pentru energia termică. S-au făcut modificări la pachetul de documente necesare, astfel, va trebui ca cetățenii să prezinte și un certificat nou – un document de la Inspectoratul Fiscal de Sector privind venitul”.

Setul de documente se prezintă la întreprinderile municipale sau la asociațiile proprietarilor de locuințe privatizate care îl transmit preturilor de sector. Anul trecut, aproximativ 35 de mii de familii au primit o compensație de 40% din suma facturii.

## Moldova pledează pentru sporirea finanțării proiectelor transfrontaliere

Viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Iulian Groza, a participat, recent, la București, la reuniunea ministrilor de Externe din țările dunărene, desfășurată în cadrul Forumului anual al Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (SUERD). Alături de delegațiile statelor riverane Dunării, la reuniune a fost prezent și Johannes Hahn, comisarul european pentru Politică Regională. La final, șefii delegațiilor au semnat o declarație comună.

În alocuțiunea sa, viceministrul Iulian Groza a menționat că, din perspectiva caracterului specific al Strategiei Dunării, conferit de cooperarea între țări membre și ne-membre ale UE, Chișinăul pledează pentru promovarea cooperării regionale într-o abordare integrată. Totodată, oficialul moldovean s-a pronunțat pentru sporirea finanțării proiectelor transfrontaliere din bugetul UE pentru toți participanții la implementarea strategiei. Potrivit lui, Moldova ar fi, în mod special, interesată de implementarea proiectelor concrete în domeniul energiei, mediului și transportului.

Participanții la eveniment au abordat modalitățile de consolidare a SUERD în vederea unei implementări mai coerente a strategiei care a angajat atît din punct de vedere politic, cît și tehnic țările riverane.

De asemenea, discuțiile înalților oficiali au mai vizat extinderea cooperării transfrontaliere, transnaționale și regionale existente pentru o valorificare mai eficientă a strategiei, precum și identificarea mecanismelor speciale de finanțare a proiectelor care urmează să fie lansate sub egida SUERD.

Strategia UE pentru Regiunea Dunării este o inițiativă româno-austriacă, lansată în anul 2008 și adoptată de Consiliul European în iunie 2011.

La SUERD au participat 14 state membre ale UE și terțe, din bazinul Dunării: Austria, Bosnia-Herțegovina, Bulgaria, Cehia, Croația, Germania, Muntenegru, România, Serbia, Slovacia, Slovenia, Republica Moldova, Ucraina și Ungaria.

## Studiile făcute în Republica Moldova vor fi recunoscute și la Vilnius

Absolvenții învățămîntului superior din R. Moldova vor putea munci în domeniul profesiei alese și în Lituania. Un acord în acest sens a fost semnat între ministrul Educației din țara noastră, Maia Sandu, și omologul din Lituania, Dainius Pavalkis.

Maia Sandu a întreprins o vizită în Republica Lituania. Cei doi oficiali au semnat și un acord între Guvernul Moldovei și Guvernul Lituaniei privind cooperarea în domeniile educației, științei, tehnologiei și inovării.

Potrivit Ministerului Educației, semnarea acestor tratate va permite celor două țări să extindă relațiile de colaborare în domeniile educației, științei, tehnologiei și inovării, intensificînd parteneriatul în cadrul mai multor programe lansate de Uniunea Europeană, UNESCO și Consiliul European.

De asemenea, miniștrii Educației din R. Moldova și Lituania au discutat și despre alte posibile proiecte sau parteneriate comune privind asigurarea calității învățămîntului, perfecționarea mecanismelor de evaluare a cunoștințelor elevilor și studenților și implementarea Cadrului Național al Calificărilor.

Maia Sandu a vizitat Universitatea de la Vilnius, unde a discutat posibilitatea extinderii cooperării dintre instituțiile de învățămînt superior din cele două țări.

## Pirkka Tapiola, despre finanțarea presei, corupție și justiția din Republica Moldova

Cetățenii Republicii Moldova trebuie să știe cine se află în spatele instituțiilor mass-media. Declarația a fost făcută de șeful Delegației Uniunii Europene în Moldova, Pirkka Tapiola, în cadrul unei emisiuni televizate.

„Ceea ce se dorește să se vadă mai mult este crearea unui post media public cum este și în alte părți și acesta trebuie să aparțină și cetățenilor, să vadă finanțarea, transparența finanțării media și proprietarilor mass-media. Este clar că businessmanii investesc în mass-media, nu cred că mass-media ar putea supraviețui altfel, dar proble-

ma este că oamenii trebuie să știe cine investește.

Șeful delegației UE a subliniat că pentru o informare obiectivă este nevoie de o transparență în ceea ce privește finanțarea presei.

„Este nevoie de a vedea mass-media devenind mai independentă, libertatea mass-media este una din valorile-cheie pe care le promovează Uniunea Europeană. Este dreptul oricărui jurnalist să lucreze într-un mod independent fără a fi cenzurat din punct de vedere editorial”, a mai spus oficialul european.

Pirkka Tapiola s-a referit și la reforma în domeniul

justiției, dar și la corupția din instituțiile de stat.

„Este nevoie de o schimbare sistemică în domeniul justiției. Au fost făcute multe recomandări din partea Comisiei de la Veneția și Consiliul European. Corupția, la fel, este un alt subiect care trebuie abordat. Am văzut că Guvernul a intensificat discuțiile și unele acțiuni împotriva corupției la nivel de stat. Ca o țară să fie atractivă pentru investiții, este nevoie de două lucruri: de un sistem judecătoresc care funcționează și siguranța în fața corupției”, a mai spus ambasadorul UE la Chișinău.

Fiind de proveniență fin-

landeză, șefului Delegației Uniunii Europene în Moldova i-a fost solicitată opinia referitoare la experiența Finlandei, țara cu cel mai jos nivel de corupție din lume, în lupta cu acest fenomen.

„Lucrul cel mai important în lupta cu fenomenul corupției este să ne uităm la pagubele acestuia. Ceea ce a fost important a fost sentimentul de apartenență și identitate. În momentul cînd o să realizați care sînt pagubele corupției asupra securității statului, asupra poziției statului pe plan global dar și asupra cetățenilor simpli, situația se va schimba”, a conchis Pirkka Tapiola.

## Comercianții continuă să vîndă alcool și țigări copiilor, contrar legislației în vigoare

Deși legislația o interzice, comercianții din Chișinău continuă să vîndă alcool și țigări copiilor. Un grup de voluntari de la Asociația Obștească „Tinerii pentru Dreptul la Viață” au prezentat, în cadrul unei conferințe de presă, un filmuleț în care apar voluntari ai asociației care reușesc să cumpere alcool și țigări în mai multe unități de comerț. Vînzătorii nu le cer să prezinte buletine de identitate care să confirme că ar avea vîrsta de 18 ani, deși legislația în vigoare prevede acest lucru. În cadrul conferinței, voluntarii organizației au cerut Guvernului să majoreze sancțiunile pentru comercianții care încalcă legea.

Vicepreședintele Consiliului Național pentru Participare (CNP), Antonia Fonari, a spus că întregul experiment a fost realizat pentru a demonstra cît de iresponsabili sînt vînzătorii. Ideea de a face un filmuleț și de a investiga această situație a început de la accidentul rutier din luna august, cînd opt tineri au decedat, presupunîndu-se că șoferul a urcat bătut la volan.

Voluntarii Asociației „Tinerii pentru Dreptul la Viață” au spus că au cumpărat țigări și alcool și de la piață și din rețelele mari de comerț. Unul dintre voluntari, Cristian, în vîrstă de 15 ani, a spus că pe parcursul experimentului a întîlnit diferite reacții din partea comercianților. „Majoritatea vînzătorilor mi-au vîndut, totuși, produsele solicitate fiind conștienți de faptul că eu sînt minor. Eu cred că dacă Guvernul ar face eforturi să verifice vînzătorii dacă aceștia respectă sau nu legile, sănătatea copiilor ar fi mai protejată”, a spus tînărul.

„Sînt foarte mulți tineri care dau ultimii bani ca să cumpere țigări sau alcool, deoarece astfel sînt mai curajoși și se dau mai tari în fața prietenilor”, a spus un alt voluntar, Dan, în vîrstă de 16 ani.



Potrivit Codului contravențional, comercializarea către minori a produselor din tutun și băuturilor alcoolice se sancționează cu amendă de la 1600 la 2400 de lei, în cazul persoanelor fizice, și cu amendă de la 4000 la 7000 de lei, în cazul persoanelor juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.

## Fiecare al cincilea doctor din Moldova se consideră imun în fața legii, dacă ar comite o greșeală medicală

Fiecare al cincilea doctor moldovean este sigur că nu va răspunde în fața legii, chiar dacă s-ar face vinovat de producerea unei gre-

șelii medicale, ce i-ar provoca prejudicii pacientului. Așa arată datele studiului privind analiza riscurilor de malpraxis în Republica Moldova.



Potrivit cercetării, doar unu din 10

doctori știe că în cazul unei greșeli poate fi tras la răspundere juridică. Dar nici acesta nu cunoaște în ce constă această pedeapsă. Totodată, fiecare al treilea doctor din Moldova consideră că dacă ar comite o greșeală medicală, va purta doar o responsabilitate morală, pe care o consideră doar o obligație față de sine. Medicii respondenți cred că în asemenea cazuri nu mai e nevoie de nici o sancțiune și, prin urmare, prejudiciul adus pacientului nu poate fi reparat.

„Norma de drept stabilește că medical va purta răspundere civilă pentru malpraxisul medical”, explică expertul în sănătate, Andrei Mecineanu. O știu, însă, doar 15% dintre medici. Cei mai mulți doctori, aproape 40%, sînt de părere că în caz de malpraxis vor fi pa-

sibili numai de răspundere disciplinară. „Răspunderea disciplinară poate avea loc doar în contextul relației angajat-angajator, în baza reglementărilor Codului muncii. De vreme ce malpraxisul medical se produce în cadrul relației medic-pacient, doctorul care se face vinovat de malpraxis nu poate fi tras la răspundere disciplinară”, a mai spus Andrei Mecineanu.

Mai mult, medicii nu doar că au convingerea că sînt imuni în fața legii și că nimeni nu îi poate trage la răspundere pentru greșelile comise, ci nici nu știu cum este definită eroarea medicală în legislația națională. Fiecare al cincilea doctor nu cunoaște acest lucru. În opinia expertului, aproape 30% dintre medici cred că o greșeală medicală înseamnă o greșeală în tactica de tratament, alți 25% – că este vorba de o greșeală de diagnostic, 18% – că erorile reprezintă acțiuni generatoare de daune, iar pentru 12% dintre doctori greșelile medicale sînt asociate cu ignoranța.



## Procurorul General a participat la Forumul Internațional al Procurorilor

**P**rocurori din Europa Centrală și de Est s-au întâlnit, în perioada 28-30 octombrie, la Viena, Austria, la Forumul Internațional al Procurorilor privind lupta împotriva criminalității organizate transfrontaliere. Evenimentul a reunit procurori din peste 30 de state, Republica Moldova fiind reprezentată la reuniune de o delegație condusă de Procurorul General Corneliu Gurin.

Aflat la cea de-a cincisprezecea ediție, Forumul a fost organizat de Procuratura Generală a Saxoniei, Germania, în parteneriat cu Instrumentul de Asistență Teh-



nică și Schimb de Informații (TAIEX), fiind găzduit de Procuratura Publică Superioară din Viena.

Sesiunile de lucru au inclus dezbateri privind problematici de interes pentru activitatea procurorilor și reprezentanților altor organe de drept: combaterea corupției, criminalității informaționale; securitatea conturilor bancare; provocări și particularități în combaterea traficului de droguri; investigarea infracțiunilor din domeniul sportului; as-

pecte de cooperare internațională în materie penală.

În discursurile lor, reprezentanții Procuraturii Republicii Moldova s-au referit la problematica investigării cazurilor de corupție și evoluțiile în domeniu, legislația existentă și noile inițiative legislative anticorupție, promovate în Republica Moldova. Printre vorbitorii la forum au fost nume de notorietate din domeniul teoriei și practicii dreptului internațional, precum și reprezentanți ai Eurojust.

**Serviciul de presă al  
Procuraturii Generale**

## La Cahul a avut loc un seminar privind protecția drepturilor omului în locurile de detenție

**R**ecent, la Cahul a avut loc un seminar privind protecția drepturilor omului în locurile de detenție, organizat de Institutul pentru Drepturile Omului din Moldova.

„Angajamentele Republicii Moldova. Măsurile legislative, administrative și judiciare pentru protecția drepturilor omului în locurile de detenție. Standarde de bază privind detenția persoanelor. Rapoartele și recomandările ONU și CPT cu privire la tortură și problemele legate de detenție” – aceste și alte subiecte au fost discutate în cadrul întrunirii, la care a participat avocatul parlamentar Anatolie Munteanu, directorul Centrului pentru Drepturile Omului din Moldova, dar și reprezentanți ai inspectoratelor raionale de poliție din mai multe regiuni ale țării, potrivit CpDOM.

În comunicarea sa, Anatolie Munteanu a informat asistența

despre activitatea organelor ONU implicate în protecția drepturilor omului și anume: mecanisme extraconvenționale, create conform cartei ONU, precum și cele convenționale, instituite în baza tratatelor internaționale privind drepturile omului. În context, a fost notată și activitatea mecanismelor regionale care au formulat standarde proprii la nivel european, cum ar fi: Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art.3

și art.5, în baza căreia a fost înființată Curtea Europeană a Drepturilor Omului; Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante. (Această Convenție a stat la baza creării Comitetului european pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante (CPT)).

De asemenea, avocatul parlamentar a oferit detalii privind atribuțiile și normele Comitetului european pentru prevenirea torturii (CPT), recomandările acestuia pentru Moldova.



Totodată, în cadrul evenimentului au fost examinate măsurile legislative, administrative și judiciare existente la nivel național în acest domeniu. S-a analizat jurisprudența CEDO referitoare la violarea art.3 din Convenție în cazurile pronunțate împotriva Republicii Moldova.

În acest sens, Anatolie Munteanu a prezentat date privind numărul sesizărilor înregistrate la Procuratura Generală, în ultimii ani, al hotărârilor de refuz, a cauzelor penale legate de rele tratamente pornite și examinate în judecată. Avocatul parlamentar a adus la cunoștința auditorilor și informații privind acțiunile de combatere a torturii și relexor tratamente întreprinse de CpDOM, precum și alte date relevante la temă.

**L.D.**

## Mecanismul de examinare a cererilor legate de aplicarea relexor tratamente în penitenciarele din Republica Moldova, evaluat de profesorul Gerard de Jonge

**C**onsultantul Consiliului Europei, profesorul Gerard de Jonge, de la Universitatea Maastricht (Olanda), a întreprins o

activitate de lucru la Centrul pentru Drepturile Omului din Moldova (CpDOM). Aceasta face parte din cadrul Programului regional comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei: „Consolidarea luptei împotriva relexor tratamente și impunității”.

Potrivit CpDOM, Gerard de Jonge este antrenat într-un proces de evaluare a eficienței mecanismului de examinare a cererilor legate de aplicarea relexor tratamente în instituțiile penitenciare din Republica Moldova.

Astfel, în cursul întrevederii cu reprezentanții CpDOM și membrii Consiliului consul-

tativ, care în comun asigură funcționarea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii, Gerard de Jonge a fost informat despre activitatea MNPT.

La fel, au fost oferite detalii cu privire la atribuțiile avocatului parlamentar, procedurile aplicate în soluționarea plîngerilor parvenite de la deținuți.

Precizăm că, în baza informației colectate, urmare a întrevederilor și consultațiilor cu reprezentanții autorităților de resort, responsabili

din sistemul justiției penale, va fi elaborat un raport cu constatări și recomandări. Ulterior, pe 3 decembrie 2013, acesta va fi prezentat și discutat cu autoritățile și părțile cointerestate în cadrul unei mese rotunde.

**L.D.**

## Experții salută acțiunile organelor de drept în domeniul combaterii corupției în rîndul judecătorilor

**E**xperții salută acțiunile organelor de drept, din ultimul timp, în domeniul combaterii corupției în rîndul judecătorilor și speră că acestea vor continua cu o amploare mai mare.

Directorul Centrului de Analiză și Prevenire a Corupției, Galina Bostan, și-a exprimat speranța că cele două cazuri de reținere în flagrant a judecătorilor pentru luare de mită sînt un semnal clar că organele de drept au început să lucreze și că nu este vorba doar despre un act de conformare la presiunile venite din partea UE.

„Vreau să cred că este vorba despre executarea legii. Dacă este așa, atunci aceste acțiuni sînt salutare. Dacă legea se execută, nici nu avem nevoie de presiunile din exterior. Sper că executarea legilor va avea loc pe întreg teritoriul țării și să nu se desfășoare într-o manieră selectivă”, a spus Galina Bostan.

Directorul executiv al Transparency International Moldova, Lilia Carașciuc, a relatat că autoritățile sînt forțate să demonstreze că lucrează.

„Sperăm că vor prinde și un „pește” mai mare. Eu consider că un judecător reținut pentru luare de mită, indiferent de suma mitei solicitate, reprezintă demonstrații clare cum se acționează de fapt în sistemul judecătoresc. Aceste cazuri trebuie arătate lumii. Important este ca dosarele să fie investigate pînă la capăt, iar judecătorii să fie pedepsiți. Atunci acesta va reprezenta un semnal clar și pentru ceilalți judecători că lucrurile trebuie schimbate”, a spus sursa citată.

În opinia ei, la moment, legislația Republicii Moldova oferă posibilități multiple pentru a te eschiva de la pedeapsă.

„Noi salutam intențiile autorităților de a majora amenziile pentru actele de corupție, iar prin aceasta, de a combate corupția în sistemul judecătoresc. Observăm că autoritățile fac eforturi disperate pentru a îmbunătăți situația la capitolul combaterii corupției în sistem. Toate acestea trebuie să reprezinte un semnal clar pentru judecători că este necesar să-și schimbe modalitatea de lucru și să realizeze că funcția pe care o dețin îi obligă, în primul rînd, pe ei să combată corupția în societate. Dacă judecătorii sînt corupți, atunci toată societatea devine una coruptă și acest lucru este foarte grav”, consideră expertul.

Precizăm că, în luna octombrie, Procuratura Generală și Centrul Național Anticorupție au anunțat despre reținerea în flagrant a doi judecători pentru luare de mită. În primul caz, este vorba despre un judecător din Telenești care a fost reținut pentru luare de mită în sumă de 200 dolari de la avocatul unei părți, într-un litigiu civil, pentru a pronunța o încheiere de scoatere de pe rol a cererii părții oponente în acest proces. Judecătorul se află în arest pentru 30 de zile. În cel de-al doilea caz, este vorba despre o judecătoare din Criuleni care, în cîrdășie cu o avocată, a estorcat și primit două mii de euro pentru a-i achita pe doi inculpați. Anterior, ministrul Justiției, Oleg Efrim, a menționat că în anul 1995, un singur judecător a fost condamnat pentru luare de mită și și-a ispășit pedeapsa.

## Ministerul Muncii promovează femeile în funcții de conducere în instituțiile publice

**F**emeile ar putea să ocupe cel puțin 40 la sută dintre funcțiile de conducere în Guvern, Parlament și în administrația publică locală. Măsura este inclusă într-un proiect al Ministerului Muncii. Specialiștii afirmă că, astfel, femeile vor avea mai multe șanse să avanseze profesional.

Unii funcționari cred că această cotă va favoriza afirmarea femeilor în viața publică, iar drept consecință, politicile statului vor fi mai eficiente.

„Dacă vorbim de o democrație participativă, atunci această democrație trebuie să valorifice, deopotrivă, experiența, atât a bărbaților, cît și a femeilor. Atunci vom reuși să avem echilibru și politici destinate tuturor persoanelor”, a declarat viceministrul Educației Loretta Handrabura.

De altă părere sînt sociologii, care afirmă că instituirea cotelor este discriminatorie.

„Este o impunere, și ea, tangențial, va

avea și efecte negative atunci cînd o doamnă nu este pregătită ca specialist, dar este promovată doar pentru că trebuie să atingem această cotă”, a declarat sociologul Natalia Vladicescu.

Unii cetățeni de rînd spun că femeile au potențial pentru a activa în diferite domenii, dar sînt lipsite de voință.

„Femeile sînt mai agere. Mai repede lucrează și nu sînt așa hoate ca bărbații. Domenii sînt de vină, pentru că nu le promovează”, a spus un bărbat.

„La noi există posibilitatea ca femeile să obțină anumite rezultate, dar ele nu doresc. La fiecare obstacol se opresc, deoarece cred că oportunitatea pentru care luptă aparține bărbaților”, a menționat un domn.

Potrivit Ministerului Muncii, în prezent, femeile ocupă aproximativ 20 la sută din funcțiile de conducere în instituțiile de stat.



# Persoanele cu dizabilități sînt cel mai des afectate de fenomenul discriminării

„Drepturile sociale fundamentale ale persoanelor cu dizabilități și protejarea lor” – acesta este genericul mesei rotunde organizată de Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități (CAJPD).

La eveniment au participat reprezentanți ai Ministerului Tehnologiilor Informaționale, Primăriei Chișinău, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, și Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Scopul mesei rotunde rezidă în a întruni autoritățile, ONG-urile din domeniu, precum și diverși factori interesați pentru a discuta prevederile actuale ale legislației naționale și practicile ei de aplicare în ceea ce privește drepturile sociale fundamentale ale persoanelor cu dizabilități.

Prezent la eveniment, Alexandru Cocîrță, coordonator de proiect PNUD „Suport pentru Reformarea sectorului Justiției în Moldova”, a subliniat că, deși orice persoană cu dizabilități, alături de ceilalți cetățeni, are dreptul la o justiție efectivă, actualmente, acest fapt deseori este îngrădit. Principala problemă a persoanelor cu dizabilități constă în inaccesibilitatea acestora la instanțele de judecată.

Totodată, Doina Ioana Străisteanu, avocată, membră a Consiliului Nediscriminare, a menționat că cea mai vulnerabilă categorie a populației din țara noastră o reprezintă persoanele cu dizabilități mintale și intelectuale, iar această încălcare a „Dreptului la egalitate” este marea problemă care se răsfrînge asupra tuturor persoanelor cu dizabilități.

„Identificînd diverse cazuri de litigare strategică, observăm, cu părere de rău, că cel mai des afectate de fenomenul discriminării sînt persoanele cu dizabilități”, a remarcat avocata.

Făcînd referire la nivelul de complexitate a cauzelor cate-

neriat semnat de către Consiliul Național Asistență Juridică Garantată de Stat și Centrul de Asistență Juridică pentru Persoane cu Dizabilități. Acest parteneriat are menirea de a susține persoanele cu dizabilități ca acestea să colecteze mai ușor pachetul de acte necesare, după care să se desemneze avocatul pentru soluționarea cazului.

În cadrul întîlnirii respective, au fost prezentate și două istorii de succes în ceea ce privește realizarea dreptului la accesibilitate și mobilitate prin obținerea permisului de conducere. Este vorba despre cazurile cu final pozitiv ale lui Ion Balan și Petru Soroceanu, persoane cu dizabilități.

Discuțiile participanților la masa rotundă „Drepturile sociale fundamentale ale persoanelor cu dizabilități și protejarea lor” s-au axat și asupra rolului litigării strategice în apărarea drepturilor social-fundamentale a persoanelor cu dizabilități și trecerea de la recunoașterea în legislație, la implementarea în practică.

Totodată, juristul Ion Cibotărică, CAJPD, a menționat că pentru a ști cum să-ți realizezi un drept, mai întîi de toate, trebuie să-l cunoști și să te informezi corect referitor la apărarea în instanțe.

Spre finalul reuniunii, întru realizarea obiectivelor propuse, cei prezenți au semnat o rezoluție care include o serie de recomandări ce vizează ajustarea legislației naționale la prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități; operarea modificărilor în Codul civil al Republicii Moldova, care ar oferi oportunitatea realizării dreptului la capacitatea juridică a persoanelor cu dizabilități mintale și care nu ar permite lipsirea persoanei de capacitatea de exercițiu; modificarea Regulamentului privind efectuarea controlului medical al candidaților pentru obținerea permisului de conducător auto etc.

C.D.



goriei de persoane vizate, reprezentantul Consiliului Național de Asistență Juridică Garantată de Stat, Sergiu Chiruță a menționat că acestea nu sînt obișnuite, deseori sînt chiar foarte complicate și necesită o analiză profundă.

În context, e de menționat că, există un accord de parte-

## Abordări privind evoluțiile în domeniul nediscriminării

**E**voluțiile în domeniul nediscriminării au fost pe larg abordate în cadrul unei ședințe organizate de ONU OHCHR și Fundația Soros Moldova.

Evenimentul a întrunit reprezentanți ai Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării, asigurarea egalității, ai ONG-urilor specializate în domeniu.

Prezent la masa rotundă, avocatul parlamentar Tudor Lazăr, în alocuțiunea sa, a subliniat că adoptarea Legii cu privire la asigurarea egalității și crearea unui organ specializat în combaterea discriminării au fost posibile și datorită eforturilor comune ale celor prezenți la ședință. Ombudsmanul a remarcat existența unei cooperări eficiente cu mulți dintre participanții la masa rotundă întru soluționarea unor probleme din domeniul drepturilor omului, se menționează într-un comunicat al CpDOM.

cînd aceste drepturi sînt lezate, solicitînd organelor competente să pună capăt acțiunilor discriminatorii. Astfel, avocatul parlamentar a reacționat, spre exemplu, în cazul în care unii politicieni au făcut declarații discriminatorii față de unele persoane sau chiar față de o minoritate etnică. În urma intervenirii ombudsmanului, au fost sancționate administrativ persoanele care au plasat anunțuri cu caracter ofensator față de o minoritate sexuală. De asemenea, avocatul parlamentar s-a adresat în instanța de judecată pentru apărarea drepturilor unor minorități, iar la Curtea Constituțională referitor la egalitatea de gen. Totodată, CpDOM a desfășurat mai multe acțiuni la capitolul promovarea egalității, diversității și a toleranței, combaterea discriminării de orice gen, se mai precizează în comunicat.

Tudor Lazăr a menționat că în

prezent, valorile toleranței, egalității și respectului reciproc, indiferent de apartenența etnică, religioasă sau sexuală, ori alte criterii nu sînt împărtășite de toți membrii societății. El a reiterat că prin conso-

lidarea eforturilor CpDOM, ale autorităților publice și ONG-urilor, se va reuși edificarea unei societăți libere de prejudecăți și manifestări discriminatorii.

C.D

## Societatea civilă va avea mai multe posibilități de afirmare după semnarea Acordului de Asociere cu UE

**L**a Summitul Parteneriatului Estic de la Vilnius, din 29 noiembrie 2013, Republica Moldova va intra într-o nouă fază de relații cu Uniunea Europeană. Ce aduce aceasta și cum va influența ea viața cetățenilor moldoveni de acasă și de peste hotare? Ce are de câștigat fiecare dintre noi și ce trebuie să facem pentru ca acest beneficiu să devină posibil? Cum se vor răsfrînge noile condiții asupra relației Republicii Moldova cu alte țări?

Președintele Consiliului Național pentru Participare (CNP), Sergiu Ostaf, director al Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului (CRDO), este de părere că semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană va oferi societății civile din Republica Moldova mai multe oportunități de implicare și de afirmare în spațiul public. Inclusiv pentru

faptul că va avea parte de mai multă promovare cu susținerea politică, tehnică și financiară a UE.

„Pînă la urmă, UE este cea mai mare fundație din lume care oferă granturi, avînd în acest sens servicii mai dezvoltate decît cele ale SUA. Actualmente, 99% din granturile și ajutoarele nerambursabile vin direct statului și doar 1% din acest sprijin vine prin intermediul ONG-urilor”, a menționat Sergiu Ostaf.

Acesta a subliniat că, ulterior, alocațiile nerambursabile acordate ONG-urilor vor fi majorate, pentru că și susținerea financiară în întregime pentru Republica Moldova se va mări. Astfel, societatea civilă va

avea mai mult sprijin financiar, în plus, va putea asimila mai multe politici de consolidare financiară a sectorului neguvernamental din spațiul european. Beneficiile vor fi ferme și clare.

„Imaginați-vă că există o problemă de ordin social, de exemplu, legată de respectarea drepturilor omului. În soluționarea acesteia,

etății civile în probleme de interes major pentru societate. Atunci cînd societatea civilă va semnala o neregulă în procesul de guvernare, acest mesaj va fi auzit și de autoritățile europene. Autoritățile UE folosesc argumentele societății civile în dialogul cu autoritățile din Republica Moldova.

Riscurile pentru societatea civilă apărute odată cu aprofundarea procesului de integrare europeană pot veni de la faptul că anumite persoane active și foarte capabile din acest sector vor pleca peste hotare, unde vor avea mai multe oportunități de angajare sau afirmare în spațiul european. Există acest risc, dar el va fi compensat de sprijinul acordat de UE societății civile, inclusiv pentru creșterea unor noi activiști bine pre-

gătiți în domeniu. Este important ca societatea civilă să formeze permanent oameni noi.

Alt risc ar fi aspectul concurențial. ONG-urile din Moldova nu se pot compara cu alte organizații din UE la capitolul serviciilor prestate și inovațiilor. Dar ele vor trebui să lupte alături de celelalte asociații obștești din UE pentru a obține resurse financiare întru scopurile lor statutare. UE are programe aparte pentru ONG-urile internaționale și locale. Este un risc, dar este gestionabil și servește drept generator de creșteri calitative ale societății civile din Republica Moldova, a spus Sergiu Ostaf.





## Consultații publice privind modificarea și completarea unor acte legislative

În cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova au avut loc, recent, consultații publice privind modificarea și completarea unor acte legislative. Potrivit MAI, în acest sens este vorba despre Legea privind prevenirea și combaterea criminalității informatice, Legea comunicațiilor electronice, Codul contravențional, Legea cu privire la exercitarea profesiei de medic, Codul penal, Codul de procedură penală, Legea cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.

E de menționat că anterior, proiectul a fost inclus pe ordinea de zi a ședinței Guvernului din 16 octombrie

2013, iar examinarea acestuia a fost amânată în scopul consultării repetate a opiniei societății civile.

Astfel, în vederea formării unei poziții consolidate în raport cu prevederile proiectului, care are drept scop de bază prevenirea și combaterea criminalității informatice, în special a infracțiunilor îndreptate împotriva copiilor, la ședință



au participat reprezentanții Direcției Generale Juridice a Ministerului Afacerilor Interne, ofițerii Centrului pentru

Combaterea Crimelor Informatică din cadrul Inspectoratului General al Poliției, și ai Serviciului de Informații și

Securitate, procurorii Secției tehnologii informaționale și investigații ale infracțiunilor în domeniul informaticii a Procuraturii Generale, precum și reprezentanții Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, Consiliului Național pentru Participare de pe lângă Guvern, membri ai societății civile etc.

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost examinat în raport cu practica internațională în domeniul tehnologiilor informaționale, precum și posibilitățile moderne ale furnizorilor de servicii în domeniul comunicațiilor electronice sub as-

pectul oferirii organelor de drept, în condițiile legale, a informațiilor necesare pentru asigurarea bazei probatorii, în legătură cu cazurile examinate privind infracțiunile informatice.

În urma discuțiilor, s-a convenit ca participanții la ședință să se expună asupra proiectului și să înainteze propuneri, care vor fi examinate și sistematizate în vederea modificării și completării proiectului de lege în cauză. Varianta finală a proiectului vizat urmează a fi reexaminată de către participanții la ședință pentru expunerea opiniei vizavi de aceasta, ulterior, ea va fi transmisă Guvernului spre examinare.

C.D.

## Casele de schimb valutar din Moldova vor putea modifica cursul valutelor pe parcursul programului de lucru

Casele de schimb valutar din Republica Moldova vor putea, în perspectivă, modifica cursul valutelor pe parcursul zilei de muncă, iar clienții vor putea anula operațiunea de schimb valutar în decurs de 30 de minute după efectuarea acesteia. Amendamentele respective la Legea privind reglementarea valutară au fost elaborate de Banca Națională a Moldovei (BNM) și prezentate pentru consultări publice. Se estimează că aceste modificări vor spori nivelul de concurență pe piața operațiunilor de schimb valutar cu persoanele fizice.

Proiectul de lege instituie dreptul BNM de a stabili frecvența de modificare de către unitățile de schimb valutar a cursurilor de cumpărare și vânzare în decursul programului de lucru al acestora. Concomitent, în contextul protecției drepturilor consumatorilor, proiectul de lege stabilește cerința informării de către casele de schimb valutar a persoanelor fizice despre aplicarea cursurilor valutare noi (prin afișarea informației respective) pînă la efectuarea operațiunii de schimb valutar.

În vederea neadmiterii modificării nejustificate a cursurilor valutare, se stabilește obligativitatea caselor de schimb valutar de a elabora, dispune și implementa proceduri interne care vor reglementa modalitatea de modificare în decursul programului de lucru

a cursurilor valutare (principiile/motivele de modificare a cursului valutar etc.). De asemenea, în vederea excluderii eventualelor fraude la stabilirea și aplicarea cursurilor de schimb valutar la anumite valute străine (cele mai frecvent tranzacționate), proiectul de lege stabilește obligația unităților de schimb valutar de a stabili cursurile de cumpărare și vânzare ale dolarului SUA, euro și lirei sterline cu două zecimale.

În scopul fortificării protecției drepturilor consumatorilor, proiectul de lege prevede în mod expres dreptul clientului unității de schimb valutar de a cere anularea operațiunii de schimb valutar pînă la finalizarea operațiunii în cauză, precum și după finalizarea acesteia, în decurs de 30 minute de la finalizarea operațiunii de schimb valutar.

În prezent, unitățile de schimb valutar nu au dreptul să modifice pe parcursul programului de lucru cursul de cumpărare/vânzare stabilit pentru operațiunile valutare în numerar cu persoanele fizice. În cazul în care asemenea operațiuni sînt efectuate 24/24 ore, atunci unitățile de schimb valutar pot stabili două perioade identice de activitate. În acest caz, unitățile de schimb valutar pot stabili cursuri diferite pentru fiecare perioadă aparte, care nu pot fi modificate pe parcursul perioadei respective.

## În Moldova va fi liberalizată acordarea creditelor cetățenilor străini

În Republica Moldova va fi liberalizată acordarea creditelor nerezidenților (cetățenilor străini). Amendamentele respective la Legea privind reglementarea valutară au fost elaborate de Banca Națională a Moldovei (BNM) și prezentate pentru consultări publice. Potrivit BNM, în prezent, volumul creditelor acordate de băncile licențiate în favoarea nerezidenților este nesemnificativ. Astfel, la data de 31 august 2013, sumele creditelor acordate de băncile licențiate în favoarea nerezidenților au constituit 4,9 mil. dolari SUA.

Se estimează că liberalizarea operațiunilor ce țin de acordarea de către băncile licențiate a creditelor financiare în favoarea nerezidenților nu va lua amploare, deoarece în Republica Moldova rata dobânzii la credite este mai mare, decît cea aplicată peste hotare. De asemenea, acordarea creditelor peste hotare limitează posibilitățile băncilor autohtone de a urmări bunurile gajate de nerezident,

prin care se asigură rambursarea creditelor respective, fapt care demotivează băncile în efectuarea unor astfel de operațiuni.

Cu toate acestea, actualmente, băncile licențiate dispun de politici și proceduri interne de management al riscului de credit care permit de a identifica, monitoriza și evalua riscul de credit în funcție de profilul de risc al băncii în scopul menținerii permanente

a unui mediu al riscului de credit adecvat și controlat în modul corespunzător. Amendamentele elaborate de BNM stabilesc dreptul băncilor (rezidente și nerezidente) de a introduce și scoate din Moldova, fără autorizarea BNM, numerar în monedă națională în sumă ce depășește 100 mii de lei moldovenești, precum și dreptul băncilor nerezidente de a introduce și scoate din Moldova, fără autorizarea BNM, numerar în valută străină. În prezent, operațiunile nominalizate necesită autorizarea BNM.



## Pedepse mai dure pentru șoferii care încalcă regulile de trecere a căii ferate

Șoferii care vor traversa calea ferată în afara locurilor special amenajate, denumite pasaje de nivel, riscă amenzi de la 1500 la 2000 de lei. Aceeași încălcare se poate sancționa cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 20 la 30 de ore sau cu arest contravențional pentru 15 zile.

Completările respective în Codul contravențional au fost aprobate marți, 29 octombrie, de către Guvern. Totodată, dreptul de a conduce vehicule va fi retras pentru jumătate de an.

Traversarea liniei de cale fera-

tă prin pasajul de nivel, dar cu încălcarea regulilor de circulație, va fi sancționată cu amendă de la 100



la 125 de unități convenționale,

muncă comunitară de la 30 la 40 de ore sau arest administrativ pentru 15 zile, în toate cazurile – cu privarea de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de un an.

În situațiile în care șoferii se vor face vinovați de producerea accidentelor pe calea ferată, amendă va crește pînă la 150 de unități convenționale, cu retragerea dreptului de a conduce vehicule pe un termen de la 2 la 3 ani.

Ministrul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Vasile Botnari, a comunicat în context că pe parcursul anilor 2009-2012 s-au înregistrat 24 de accidente pe calea ferată, în urma cărora 16 persoane au decedat.

## Limita neimpozabilă a valorii mărfurilor introduse în Moldova va fi majorată

De la 1 ianuarie 2014, limita neimpozabilă a valorii mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova, de către cetățeni, va fi majorată de la 200 la 300 de euro, potrivit Anastasiei Certan, șefă de direcție la Ministerul Finanțelor.

La o masă rotundă la care au fost discutate principalele noutăți în politica fiscală și vamală pentru anul 2014, Anastasia Certan a spus că pentru mărfuri importate în Moldova în sumă de pînă la 300 de euro nu se vor achita TVA, accize și taxă vamală. Proiectul modificărilor și com-

pletărilor în actele legislative în vigoare, ce reflectă politica fiscală



și vamală pe 2014, urmează să fie aprobat de Guvern și Parlament.



## ● La solicitarea cititorilor

## Atestarea și proveniența copilului

(Conform prevederilor capitolului 9 din Codul familiei)

Rudenia este legătura bazată pe descendența unei persoane dintr-o altă persoană sau pe faptul că mai multe persoane au un ascendent comun. În primul caz, rudenie este în linie dreaptă, iar în al doilea caz – în linie colaterală. Gradul de rudenie se stabilește prin numărul de nașteri. Rudele unuia dintre soți sînt afinii celui alt soț. Linia și gradul de afinitate sînt similare liniei și gradului de rudenie.

Drepturile și obligațiile reciproce ale părinților și copiilor rezultă din proveniența copiilor, atestată în modul stabilit de lege. Proveniența copilului de la mamă (maternitatea) se stabilește în baza documentelor care confirmă nașterea copilului de la mamă într-o instituție medicală. În cazul cînd copilul nu este născut într-o instituție medicală, maternitatea se stabilește pe baza documentelor medicale, a depozițiilor martorilor sau pe baza altor probe. Copilul născut din părinți căsătoriți ori în timp de 300 de zile din momentul desfacerii căsătoriei, declarării căsătoriei nule sau decesului soțului mamei copilului are ca tată

pe soțul (fostul soț) al mamei, dacă nu a fost stabilit contrariul. Prezumția de paternitate a soțului (fostului soț) poate fi înlăturată printr-o declarație a soților (fostilor soți) depusă personal. În cazul în care soții (unul din ei) nu se pot prezenta personal, declarația se autentifică notarial și se expediază la organul de stare civilă. Paternitatea copilului născut în afara că-

afării, precum și în cazul decăderii ei din drepturile părintești, paternitatea se stabilește în baza declarației tatălui și a acordului scris al autorității tutelare sau prin hotărîrea instanței judecătorești dacă lipsește un astfel de acord. Declarația comună a mamei și tatălui copilului privind paternitatea poate fi depusă la oficiul de stare civilă și pînă la nașterea copilului.



sătoriei poate fi recunoscută de către tatăl său printr-o declarație comună a acestuia și a mamei copilului, depusă la organul de stare civilă. În cazurile cînd mama este decedată, declarată decedată, incapacită sau dispărută ori cînd nu i se cunoaște locul

Dacă copilul este născut din părinți necăsătoriți între ei și în lipsa declarației comune a părinților sau a tatălui copilului, paternitatea se stabilește de către instanța judecătorească în baza declarației unuia dintre părinți, a tutorelui (curatorului) copi-

lului sau a copilului însuși la atingerea majoratului. Paternitatea (maternitatea) poate fi contestată numai pe cale judecătorească de către persoanele înscrise drept tată sau mamă sau de către persoanele care sînt mama sau tatăl firească al copilului, de către copil la atingerea majoratului, de către tutorele (curatorul) copilului sau tutorele părintelui declarat incapabil. Cererea privind contestarea paternității (maternității) poate fi depusă timp de un an din momentul cînd una din persoanele enumerate mai sus a aflat sau trebuia să fi aflat despre înscirarea privind paternitatea (maternitatea) sau din momentul atingerii majoratului, în cazul unui minor.

Nu au dreptul să conteste paternitatea:

a) soțul care și-a dat acordul scris la fecundarea artificială sau implantarea embrionului soției;

b) persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acestuia și a mamei copilului sau în baza declarației proprii, dacă în momentul depunerii acesteia știa că nu este tatăl firească al copilului.

Copiii născuți în afara căsătoriei au aceleași drepturi și obligații față de părinții și rudele lor ca și cei născuți de la persoane căsătorite.



## ◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări

răspunde juristul  
Vitalie MODRÎNGĂ

Cum trebuie să acționeze inspectorul de muncă în cazul în care a fost sesizat despre anumite încălcări la întreprinderea unde activează?

Victoria Malcoci,  
rn. Orhei

În exercițiul funcțiunii, inspectorul de muncă, la prezentarea legitimației de serviciu, este în drept:

a) să pătrundă liber, la orice oră din zi sau din noapte, fără informarea prealabilă a angajatorului, în locurile de muncă, în încăperile de serviciu și de producție;

b) să solicite și să primească de la angajator actele și informațiile necesare controlului;

c) să solicite și să primească, în limitele competenței, declarații de la angajatori și salariați;

d) să ceară lichidarea

imediată sau într-un anumit termen a abaterilor constatate de la dispozițiile actelor legislative și ale altor acte normative referitoare la condițiile de muncă și la protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor lor;

f) să solicite retragerea de către autoritățile administrației publice competente a autorizației (licenței) de activitate a angajatorului pentru neexecutarea intenționată a prescripțiilor privind înlăturarea încălcărilor legislației muncii și normelor de securitate și sănătate în muncă, stabilită în urma controalelor repetate.



### Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

<b>Cupon DREPTUL</b>
Numele, prenumele:
Adresa:
<i>(octombrie 2013, nr. 41(492))</i>

## Contribuabilii vor avea dosare electronice

Inspectoratul Fiscal Principal de Stat va crea Dosarul electronic al contribuabilului, ce va facilita activitatea colaboratorilor fiscali, a declarat șeful IFPS, Ion Prisăcaru, în cadrul ședinței dedicată elaborării și implementării dosarului de tipul dat.

Dosarul electronic al contribuabilului va conține toată informația de care dispune autoritatea fiscală despre fiecare contribuabil în parte și, structural, va conține: fișa personală a contribuabilului; fișa generalizată (calcularea și achitarea impozitelor) a contribuabilului; informația privind riscurile identificate de către SFS privind activitatea contribuabilului; documentele controalelor/vizitelor fiscale; documentele privind acțiunile judiciare, măsurile de executare silită; corespondența de intrare/ieșire cu contribuabilul; corespondența de intrare/ieșire cu instituțiile de stat adiacente contribuabilului și acțiuni în desfășurare față de contribuabil.

Majoritatea informațiilor Dosarului electronic vor putea fi accesate electronic inclusiv de către contribuabili, în special informațiile ce ar contribui la conformarea voluntară, dar totuși, Dosarul electronic va servi prioritar angajaților SFS, la planificarea, pregătirea și exercitarea expresă a controalelor fiscale.

Sistemul informatic „Dosarul electronic al contribuabilului” are drept obiectiv primordial furnizarea unui instrument eficient în consolidarea și analiza datelor per fiecare contribuabil și prezentarea acestora într-un format comod tuturor actorilor ce au atribuție la sistemul fiscal al Republicii Moldova (contribuabili, colaboratori SFS, colaboratori ai altor autorități publice).

## Știați că unele servicii consulare moldovenești se prestează și prin poștă?

Migranții moldoveni, din orice țară a lumii, pot beneficia de anumite servicii consulare moldovenești prin poștă. Documentele pentru serviciul consular solicitat, se transmit prin curier poștal la adresa ambasadei sau oficiului consular al Republicii Moldova, astfel fiind exclusă obligativitatea prezenței fizice în fața consulului.

În special, cetățenii noștri care se află la distanțe mari de ambasadele și consulatele Republicii Moldova, precum și cei aflați în statele în care Moldova nu are o repre-

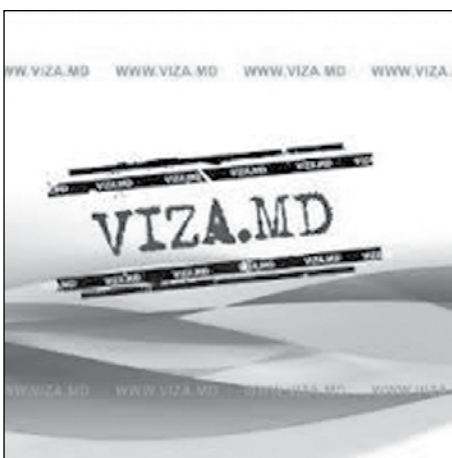
zentanță diplomatică sau consulară cu sediul în țara de reședință, pot beneficia de această modalitate, fiind scutiți de drumurile lungi și obositoare, precum și de cheltuielile suplimentare pentru călătorie.

În prezent, astfel de practici sînt implementate de mai mult timp în cadrul misiunilor diplomatice și consulare moldovenești din Germania, SUA etc.

Ca și în cazul deplasării consulului în teritoriu, lista serviciilor consulare oferite este una limitată. De exemplu, este imposibil de a perfectă un pașaport

biometric fără prezența personală a solicitantului la ambasadă sau consulat. Prin urmare, portalul informațional viza.md recomandă conaționalilor interesați de „serviciile consulare prin poștă” să contacteze în prealabil ambasada sau oficiul consular ales pentru a afla următoarele informații exacte, precum și mai multe particularități ale unei astfel de asistențe consulare la distanță, care ar putea să difere de la o ambasadă la alta: lista serviciilor prestate prin poștă; contul bancar al misiunii; actele necesare pentru serviciul consular solicitat prin poștă; taxa consulară. Achitarea taxei consulare se efectuează în exclusivitate prin transfer bancar pe contul misiunii diplomatice sau consulare moldovenești.

Datele de contact ale ambasadelor și consulatelor Republicii Moldova pot fi găsite pe portalul informațional: viza.md.



## Summitul de la Vilnius într-o inițiativă legislativă

Președintele Parlamentului R. Moldova, Igor Corman, a înregistrat o inițiativă legislativă prin care propune adoptarea de către forul legislativ a unei Declarații cu privire la importanța Acordului de Asociere între R. Moldova și UE și a liberalizării regimului de vize.

În motivarea inițiativei, Igor Corman susține că, în ajunul Summitului Parteneriatului Estic de la Vilnius, Parlamentul urmează să își reconfirme angajamentul și sprijinul deplin pentru promovarea cursului de integrare europeană a R. Moldova, inclusiv prin consolidarea consensului național în jurul acestui obiectiv.

Potrivit unui comunicat de presă al Parlamentului, șeful Legislativului mizează pe susținerea inițiativei de către în-

tregul corp de deputați, atât din coaliția de guvernare, cât și din opoziție, în spiritul Declarației Parlamentului R. Moldova privind parteneriatul politic pentru realizarea obiectivelor integrării europene, adoptată la 24 martie 2005, care prevede consensul larg al tuturor fracțiunilor parlamentare în ceea ce privește promovarea consecventă și ireversibilă a cursului strategic de integrare europeană.

Reiterăm că, la Summitul Parteneriatului Estic de la Vilnius este prevăzută parafarea Acordului de Asociere între R. Moldova și UE. Se așteaptă și constatarea îndeplinirii condiționalităților celei de-a doua faze a Planului de Acțiuni în domeniul liberalizării regimului de vize cu UE.

## Citații în judecată

Curtea de Apel Chișinău solicită prezentarea cet. Zop Elena, domiciliată: mun. Chișinău, str. Columna, nr. 121, apt. 55, pentru data de 25 noiembrie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Teilor, nr. 4), unde va avea loc examinarea cauzei civile (nr. 2a-4007/13, din 24.10.2013): Zop Elena către Zop Gheorghe privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

**Judecător** **A. Panov**

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Teterea Vladislav, cu ultimul domiciliu cunoscut: or. Orhei, str. V. Lupu, nr. 57, „A”, apt. 17, pentru data de 2 decembrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară, nr. 43, bir. 49), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Morarenco Svetlana.

**Judecător** **Nadejda Mazur**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Slivca Zinaida și Plaținda Ștefan, domiciliati: mun. Chișinău, str. Basarabilor, nr. 7, pentru data de 9 decembrie 2013, ora 11.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 506) în calitate de pârți la cererea de chemare în judecată înaintată de: Batîr Aglaia, Cojocari Ecaterina și Consiliul mun. Chișinău privind înlăturarea obstacolelor în folosirea drumului public cu demolarea construcției neautorizate.

**Judecător** **Silvia Gîrbu**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Business Complex”, pentru data de 18 noiembrie 2013, ora 9.10, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea SRL „Hendrix Bail” privind încasarea datorii.

**Judecător** **Serghei Papuha**

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Teaci Ion, cu domiciliul: mun. Chișinău, or. Cricova, str. M. Eminescu, nr. 17, pentru data de 2 decembrie 2013, ora 11.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 24) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Grocor Auto” privind încasarea sumei.

**Judecător** **Stella Bleșceaga**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Braga Alexandru, pentru data de 25 noiembrie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 12) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea cet. Pleșca Irina privind obținerea permisului de a ieși din țară a copilului fără acordul tatălui.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Viorica Mihaila**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bujor Tatiana, pentru data de 27 noiembrie 2013, ora 14.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 18) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată a lui Bujor Valeriu privind desfacerea căsătoriei.

**Judecător** **Ecaterina Silivestru**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Danuța Stanislav și Danuța Oleg, pentru data de 28 noiembrie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 13), unde va avea loc examinarea cererii înaintată de APLP-51/399 privind încasarea datorii.

**Judecător** **R. Țurcanu**

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Plăcintă Corneliu și Cărăuș-Plăcintă Gheorghe, pentru data de 28 noiembrie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski nr. 13, bir. 13), unde va avea loc examinarea cererii înaintată de APLP-51/399 privind încasarea datorii.

**Judecător** **R. Țurcanu**

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Chirtoacă (Popova) Aliona, pentru data de 5 decembrie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 307) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea OM „Creditativ” SRL privind stabilirea cotelor părți ideale din apartament.

**Judecător** **Ina Dutca**

Judecătoria Nisporeni, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Luncașu Liuba Ion, a.n. 1977, domiciliată: or. Nisporeni, str. Dosoftei, nr. 10, pentru data de 6 noiembrie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (or. Nisporeni, str. Ion Vodă, nr. 5, bir. 20) în calitate de pîrît în cauza înaintată de Luncașu Valeriu privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Rodica Costru**

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Labontu Constantin Toader, pentru data de 20 noiembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.1) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea depusă de Ursachi Ala Gheorghe privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **V. Selevestru**

Judecătoria Fălești solicită prezentarea cet. Dima Marin, cu domiciliul: satul Călugăr, Fălești, pentru data de 20 noiembrie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (or. Fălești, str. 1 Mai, nr. 14, sala de ședințe nr. 3, et. 1) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dima Diana privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Oleg Ciumaș**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Șoproncu Serghei, domiciliat: or. Orhei, str. I. Iachir, nr. 13, apt. 54, pentru data de 21 noiembrie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza intentată de Elenina Ludmila privind repararea prejudiciului.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Sergiu Procopciuc**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Al Nuaimi Ammar Humaid Ali Saif, domiciliat: or. Orhei, str. M. Sadoveanu, nr. 22, apt. 32, pentru data de 21 noiembrie 2013, ora 10.40, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza intentată de Bunesu Elena Vasili privind decăderea din drepturile părintești.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Sergiu Procopciuc**

Judecătoria Soroca solicită prezentarea cet. Bogomolnii Andrian, cu domiciliul: satul Visoca, Soroca, pentru data de 21 noiembrie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (or. Soroca, str. Independenței, nr. 62, bir. 6) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Jizdan Ion privind restituirea împrumutului.

**Judecător** **Gh. Liulca**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sinelnicova Elena, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. I. Iachir, nr. 7, „A”, apt. 8, pentru data de 21 noiembrie 2013, ora 11.45, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, et.2, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de SRL „Metical” privind încasarea datorii.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Ecaterina Buzu**

Judecătoria Căușeni solicită prezentarea cet. Morari Alexandru, a.n. 1985, domiciliat: satul Zaim, Căușeni, pentru data de 25 noiembrie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (Căușeni, str. Ștefan cel Mare, nr. 6, bir. 14), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată a cet. Ivancova Ludmila privind repararea prejudiciului material cauzat printr-un delict civil.

**Judecător** **Maria Terteia**

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Rusu Vladimir Ion, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Răzeșilor, nr. 60, pentru data de 27 noiembrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 7) în calitate de pîrît la acțiunea înaintată de SRL „Orhei-Gaz” privind încasarea datorii.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Veronica Cupcea**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Voloșciuc Tatiana Ion, a.n. 26.07.1982, cu ultimul domiciliu: satul Brăviceni, Orhei, pentru data de 27 noiembrie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea înaintată de SRL „Orhei-Gaz” privind încasarea datorii.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Viorelia Varaniță**

Judecătoria Ungheni solicită prezentarea cet. Baran Ștefan Gheorghe, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Costuleni, Ungheni, pentru data de 28 noiembrie 2013, ora 14.15, la ședința de judecată (or. Ungheni, str. Națională, nr. 21, bir. 12) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de Baran Aliona privind desfacerea căsătoriei și aprecierea domiciliului copilului minor.

**Judecător** **Mariana Stratan**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sili Ion Vasile, pentru data de 29 noiembrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de SRL „Orhei-Gaz” privind neexecutarea obligațiilor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Ștefîrță Ion Gheorghe, pentru data de 29 noiembrie 2013, ora 9.05, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de SRL „Orhei-Gaz” privind neexecutarea obligațiilor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Tatiana Troianovschi**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Gorceac Maria, pentru data de 3 decembrie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, sala nr. 4, et.1) în calitate de pîrît în cauza civilă la cererea lui Gorceac Constantin privind evacuarea din casă.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Vasile Negruța**

Judecătoria Orhei solicită prezentarea cet. Corolețchi Anastasia, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. V. Lupu, nr. 3, apt. 17, pentru data de 4 decembrie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135, sala nr. 4, et.1) în calitate de pîrît la acțiunea înaintată de SRL „Metical” privind încasarea datorii.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Vasile Negruța**

Judecătoria Ialoveni solicită prezentarea cet. Cucimarcă Vera, a.n. 23.06.1960, domiciliată: or. Ialoveni, str. Alexandru cel Bun, nr. 9/1, apt. 88, pentru data de 5 decembrie 2013, ora 13.30, la ședința de judecată (or. Ialoveni, str. Prieteniei, nr. 4, bir. 15) în calitate de intervenient în cauza civilă la acțiunea lui Nicolae Vasile privind anularea contractului de donație.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Iu. Sciastlivii**

Judecătoria Hîncești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Postolache Mihail Ion, domiciliat: satul Dahnovici, Hîncești, pentru data de 17 decembrie 2013, ora 11.30, la ședința de judecată (or. Hîncești, str. Chișinăului, nr. 7, bir. 13) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-1395, la cererea depusă de Postolache Liliana privind desfacerea căsătoriei, încasarea pensiei alimentare.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **T. Mereuța**

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Balaban Victor, domiciliat: mun. Chișinău, str. Alba Iulia, nr. 8/1, apt. 69, pentru data de 19 noiembrie 2013, ora 14.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul, nr. 2, bir. 508), unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Darie Oleseă privind încasarea sumei.

**Judecător** **Oleg Sternioală**

Judecătoria Cahul solicită prezentarea cet. Ciurea Dmitri Serghei, a.n. 02.10.1990, c/p – 2004015007133, cu ultimul domiciliu cunoscut: or. Cahul, str. V. Lupu, nr. 45, pentru data de 29 noiembrie 2013, ora 12.45, la ședința de judecată (or. Cahul, bdul Victoriei, nr. 8, bir. 205) în calitate de pîrît la cererea de chemare în judecată înaintată de ÎM CIA „TRANSELIT” SA privind repararea prejudiciului.

Pîrîtului i se propune să prezinte referința și probele de care dispune referitor la cauză. În caz de neprezentare a unor astfel de probe și de neprezentare a pîrîtului în instanță, cauza va fi examinată în lipsa persoanei interesate.

**Judecător** **Mihail Bușuleac**

Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pascari Andrei, cu ultimul domiciliu: satul Lucașeuca, Orhei, pentru data de 28 noiembrie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea depusă de Pascari Carolina privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

**Judecător** **Tatiana Troianovschi**

## ANUNȚ

Executorul judecătoresc Dumitru Manole aduce la cunoștință că, pe data de 26 noiembrie 2013, ora 10.00, în incinta biroului executorului judecătoresc: mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 67, bir. 401, licitator Dumitru Manole, va avea loc vânzarea la licitație a bunului imobil: casa de locuit, situată în r-n Strășeni, satul Cojușna, str. Voroncihina, nr. 5, cu nr. cadastral 8015306257.01, sechestrat conform procesului verbal din 20.02.13, ce aparține cu drept de proprietate lui Crăciun Constantin, a.n. 25.07.1952, c/f – 2001033220955, evaluat la prețul de 857 600 lei, conform raportului de evaluare cu nr. 218, din 30.09.13, efectuat de SRL „Petam-Grup”, care va fi scos spre vânzare la prețul de 686 080 lei.

Termenul limită de depunere a cererii de participare la licitație și accontul de 5% din valoarea bunului – 25 noiembrie 2013, la contul special al executorului judecătoresc Dumitru Manole: c/b – 22511568501, BC „Moldova Agroinbanc” SA, fil. M. Eminescu, c/f – 43233018, AGRNMD2X864.

Modul de familiarizare prealabil cu imobilul – prin intermediul executorului judecătoresc Dumitru Manole: bdul Ștefan cel Mare, nr. 67, bir. 401, tel. (022) 27-06-74; 069174037.

**Executor judecătoresc** **Dumitru Manole**



## Aniversări

**Dumitru GRAMA,****doctor în drept, conferențiar cercetător,  
Academia de Științe a Moldovei**

Mult stimat domnule Dumitru Grama,

Această splendidă toamnă este pentru dumneavoastră mai specială ca oricând, deoarece vă aduce în dar o deosebită sărbătoare – jubileul de 70 de ani.

Admirăm seriozitatea, originalitatea, devotamentul, responsabilitatea, consecvența dumneavoastră în tot ceea ce faceți. Acestea sînt doar cîteva dintre incontestabilele calități cu care v-a înzestrat Divinitatea.

Acum, cînd marcați o onorabilă vîrstă, vă adresăm și noi cordiale felicitări, sincere urări de bine și sănătate. Să rămîneți mereu un model de profesionalism, inteligență, probitate, astfel încît puterea exemplului propriu să fie o motivație puternică pentru discipolii dumneavoastră de a face lucruri înălțătoare.

Vă dorim ani de viață lungă, trăită într-o perpetuă armonie sufletească alături de cei dragi, succese și bucurii.

**La Mulți Ani!**

\*\*\*

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Alina Șavga**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Aliona Cara**, doctor în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Valentin Caisîn**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Ludmila Cernei**, inspector judecătoresc; **Ruslan Petrov**, judecător, Cahul.

Mult stimat omagiat, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Apreciem străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregească deplin fericirea.

**La Mulți Ani!****membrii Consiliului de administrație  
al Uniunii Juriștilor,  
Echipa Dreptul  
și Revista Națională de Drept****Echipa redacției Vă adresează un Apel  
de unire și sprijin. Vă sîntem recunoscători  
că sînteți abonații noștri și susțineți ziarul.  
Noi avem nevoie de acest ajutor și vom  
rămîne alături de Dvs.**

## Meridian juridic

**„Îmi caut pisica” – Cea mai ingenioasă metodă  
de furt din apartamente**

Un bărbat din Paris este autorul uneia dintre cele mai ingenioase metode de furt din apartamente. Individul reușea să intre în casele persoanelor în vîrstă cu pretextul că-și caută pisica.

Victimele îl lăsa să intre în toate camerele fără să bănuiască adevăratele sale intenții. Lăsat nesupravegheat, acesta fura tot ce putea duce fără a fi suspectat. „Se prezenta la ușă, spunea că s-a mutat de curînd în imobil și pisica lui tocmai a fugit. Le cerea oamenilor să-i permită se verifice dacă nu cumva s-a strecurat în locuința lor”, au explicat anchetatorii.

Bărbatul de 29 de ani a fost arestat după ce unul dintre aceste jafuri a fost filmat de o cameră de supraveghere.

**În Coreea de Sud a apărut poliția Gangnam  
Style care va avea grijă de turiști**

În Coreea de Sud a apărut poliția Gangnam Style. Este vorba de un departament special, iar singura sarcină a celor aproximativ 100 de ofițeri ai acestei subdiviziuni este să aibă grijă de turiști.

Noul departament și-a primit numele de poliția Gangnam Style pentru că uniforme au fost create de designerul interpretului Psy și seamănă foarte mult cu ținutele din videoclipurile acestuia.

Astfel, polițiștii vor patrula în costume albastre, cămăși gri și berete negre. Nelipsiți sînt și ochelarii de soare.

## Cum să te bucuri de fiecare moment al zilei

**L**umea agitată în care trăim ne face să uităm de micile plăceri ale vieții, ajungem să ne plafonăm și să uităm complet de ceea ce ne face cu adevărat fericiți. Haideți să ne amintim împreună care sînt lucrurile ce ne-ar putea transforma o zi normală într-una extraordinară de frumoasă.**Cafeaua de dimineață.**

Pe lîngă trezitul de dimineață, care este cel mai mare dușman al celor care muncesc, ceașca de cafea te poate ajuta să visezi și să te gîndești într-un mod pozitiv la ceea ce urmează în ziua respectivă. Cele 20 de minute de dimineață îți pot transforma complet ziua într-un zîmbet larg și sincer.

**Traseul.** Drumul spre serviciu sau dinspre locul de muncă spre casă te poate ajuta să-ți limpezești mintea și să fii eficientă toată ziua sau pur și simplu să uiți de stresul de care ai avut parte în ziua respectivă.**Rîsul.** Nu subestima puterea unui rîs

de neînvins. Dacă reușești să rîzi pînă te ții cu mîinile de stomac, te poți elibera de stres, poți avea parte de un somn liniștit și îți poate construi un sistem imunitar



de neînvins.

**Un loc liniștit.** Cu siguranță că treci prin locuri publice fără măcar să-ți dai seama. O bancă în parc sau scările unei clădiri pot deveni cele mai relaxante zone pentru a merita o oprire și a privi pur și simplu la oamenii de pe stradă, numai pentru un moment.**Melodiile preferate.** Ascultarea melodiilor preferate te poate relaxa și îți poate crește imediat eficiența în activitățile pe care le ai de îndeplinit.**Familia și prietenii.** Folosește tehnologia într-un mod productiv. Un simplu apel către persoanele dragi îți poate oferi confortul de care nici nu-ți dădeai seama ca ai nevoie.**Poftele.** Fie că e vorba de înghețată, de gumă de mestecat sau de alte lucruri pe care îți face plăcere să le mănînci, este în regulă să-ți iei o pauză pentru un moment dulce.

În loc să te simți vinovată, savurează și iubește fiecare înghițitură – meriți!

**Apusul.** Este ceva care îți oferă echilibru interior. În timp ce unii dintre noi se grăbesc să-și termine sarcinile de la serviciu sau servesc cina, planeta ne oferă un mare cadou – un moment de o frumusețe rară.

## Ceaiurile care-ți păstrează o siluetă frumoasă în sezonul rece

**P**atru-cinci luni pe an, cît durează sezonul rece, oamenii au tendința să treacă la modul „hibernare”, ceea ce înseamnă că se mișcă mai puțin, dar mănîncă mai mult. Aici intervine rolul ceaiului din plante, o băutură fierbinte care, aleasă cu grijă, poate „topi” la propriu depozitele de grăsime.

Spectrul plantelor cu efect de subțiere nu se limitează doar la frunzele de ceai verde. Florile de soc, spre exemplu, sînt chiar mai bune: au o acțiune ușor laxativă, stimulează respirația și eliminarea substanțelor reziduale din organism. De altfel, florile de soc sînt folosite ca remediu împotriva constipației și a bolilor de rinichi.

Nu trebuie trecute cu vederea ceaiurile din rădăcină de ci-coare sau frunze de mesteacăn. „Prima contribuie la îmbunătățirea digestiei și diminuează apetitul, în timp ce mesteacănul este diuretic, depurativ și elimină excesul de apă din țesuturi”, detaliază fitoterapeutul Andreea Dragomirescu, de la Centrul Naturist de Sănătate Steaua Divină.

Nu în ultimul rînd, pe lista porțiunilor calde care ne mențin greutatea sub control se regăsește ceaiul de ghimbir. „Este foarte bun stimulent digestiv, amplifică arderile de grăsimi și ajută la digestia optimă a alimentelor grele. În plus, elimină toxinele din corp”, explică fitoterapeutul.

## Caleidoscop

**Restaurantul care propune greieri, scorpioni  
și gîndaci ca delicatețe**

Pe lîngă bucăți de avocado proaspăt, ardei roșii copti și ouă de prepeliță, proprietarii unui restaurant din Franța le propun clienților și diferite bucate cu greieri, scorpioni și gîndaci. „Le Festin Nu” este primul local parizian care a inclus în meniul său insecte crocante.

Restaurantul este amplasat chiar în inima Parisului și le oferă vizitatorilor o experiență culinară unică. Patronul localului spune că insectele sînt o sursă excelentă de proteine și acizi grași Omega 3.

„Clienții au reacționat pozitiv. Chiar și cei mai sceptici dintre ei au hotărît să guste bucatele. Cei cărora le era frică au mîncat mai întîi insecte mici, după care au trecut la scorpioni”, a relatat Elie Daviron, proprietarul restaurantului „Le Festin Nu”.

Insectele, aduse din Thailanda, au fost împachetate astfel încît să își păstreze perfect forma. Dacă unii au strîmbat din nas la ideea de a gusta din aceste bucate, alții au fost încîntați și s-au înfruptat din plin.

„Cred că ar fi un bun aperitiv pentru o petrecere, iar insectele mi-au amintit de gustul arahidelor. Problema este că sînt prea mici”, a constatat o clientă.

Bucatele preparate din insecte costă între cinci și nouă euro.

**Cafeaua consumată excesiv crește riscul de  
deces prematur**

Specialiștii de la Institutul American pentru Sănătate au asociat consumul a 30 de cești de cafea sau mai mult, pe săptămîină, cu un risc crescut de deces prematur, mai ales în combinație cu alți factori de risc ca tutunul sau sedentarismul.

Acestea sînt datele unui studiu la care au participat

aproximativ 40 de mii de adulți din toate categoriile de vîrstă. Ei au fost urmăritți pe o durată medie de 17 ani. La intervale regulate s-au adunat date despre modul lor de viață, printre care și cele referitoare la consumul de cafea și s-a dovedit că o treime din decese s-au produs din cauze cardiovasculare.

În cadrul cercetării s-a stabilit o legătură între riscul de deces prematur și cantitatea medie de cafea consumată zilnic.

**Cel mai înalt bărbat din lume, de 2,51 metri,  
s-a căsătorit**

Cel mai înalt om din lume, turcul Sultan Kosen, care măsoară 2,51 metri înălțime, s-a căsătorit, mireasa are cu aproape un metru mai puțin decît el.

Sultan, care a fost invitat în România în cadrul emisiunii „Happy Hour”, declara în trecut că aproape s-a resemnat cu gîndul că nu își va găsi jumătatea, însă ulterior a înflințit-o pe Merve Dibo.

„Acum voi avea și eu propria mea familie. Nu am găsit o fată care să fie pe măsura mea, Merve are 1,75 metri, dar eu cred că este persoana potrivită pentru mine”, a declarat Sultan Kosen.

Turcul a intrat în Cartea Recordurilor atît pentru faptul că este cel mai înalt bărbat din lume, cît și pentru cele mai lungi mîini și cele mai lungi picioare.

Costumul de nuntă a fost făcut la comandă, iar Sultan a invitat la evenimentul care a avut loc în orașul Mardin mai mulți politicieni.

Acum, turcul spune că singurul lucru pe care și-l mai dorește este o mașină suficient de încăpătoare pentru el.

Sultan Kosen este unul dintre cei doar 10 oameni din lume care au depășit înălțimea de 2,4 metri și a fost desemnat cel mai înalt bărbat din lume în 2009.

## Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,  
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din  
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52.  
Fax: 57-76-90.

## DREPTUL · Date bancare: c/d

222472202641.

BC Banca Socială.

BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor  
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.Redacția nu corespundează cu cititorii,  
materialele autorilor nu se recenzează și nu se  
restituie.Tiparul executat la tipografia USM.  
Indice – 21596Tiraj 4600  
Com. 25/sp